

ERDÉLYI MAGYARÁG

Felolvas szerkesztő:
Kádár Miklós
Független politikai napilap, megjelenik mindennap. Szerkesztői órák: este 5-től 10-ig. Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Oradea, (Nagyvárad) P. M. Viteazul Nagypiac téren 4. Telefon: 380

Ára 1 lej
IV. évfolyam 79. sz.
1935. MARCHIUS 20
Szerda

Félmillió katonája lesz Németországnak

**Világszerzte megdöbbenést váltott ki a Hitler-kormány elhamarkodott lépése. -- Lázás tanácskozások Londonban, Párisban és Rómában
Sir John Simon berlini útja végleg elmarad**

Berlin, március 17.
Az utolsó 16 év világpolitikájának legnagyobb szenzációja az a hír, amely tegnap este érkezett Berlinből, a német fővárosból. Hitler vezérkancellár váratlanul megszakította betegszabadságát, visszatért Berlinbe, minisztertanácsra hívta össze a kormány tagjait. A minisztertanács több mint két órai tanácskozás után proklamálta az általános német véderőkötelezettséget ezzel nyíltan felmondta a versaillesi békeszerződés katonai pontjait.

Két órán át tartó minisztertanács az általános véderőkötelezettség mellett döntött

A német kormány proklamációjáról, amelyet azonnal törvénybe iktattak, a következő tudósításban számolunk be:

A francia hadkötelezettség felmentéséről szóló vitával egyidejűleg mintegy ellensúlyozásul megkezdődtek Berlinben is a tanácskozások, amelyek nyomán a szombati és a vasárnapi napon a német belpolitikai események, melyek közvetlen hatással vannak a közeljövő világpolitikájának kialakulásában, vilámgyorsasággal pereszkedtek le.

Azzal kezdődött, hogy Hitler Adolf Németország vezérkancellária váratlanul megszakította betegszabadságát, melyet az Északi tengeren cirkáló Bavaria nevű hajón töltött, visszaért repülőgépen Berlinbe és anélkül, hogy valamit is pihent volna, rendkívüli minisztertanácsra hívta egybe a német kormány tagjait. A rendkívüli minisztertanács több mint két órán át tartott. A minisztertanács

olyan sürgős és fontos volt, hogy Göttingenben propaganda minisztert a rádióban tartott beszéde közben hívják el a mikrofon elé.

Talán örök titok marad, hogy milyen viták zajlottak le ezen a világtörténelmi jelentőségű minisztertanácson, annyi bizonyos, hogy a legizgalmasabb minisztertanácsa volt a világpolitikának a háború után. A minisztertanács eredménye bombaként hatott az egész világ politikai életében. A német kormány törvényproklamációt bocsájtott ki, amely szerint

Németország visszaállítja az egész német birodalom területére az általános kötelező katonai szolgálatot. A törvény szerint békeidőben a német hadsereg 12 hadtestből, vagyis 36 hadosztályból áll. A katonai szolgálat kötelezővé lett minden

német állampolgárra. A német kormány ezzel a lépéssel.

egyszerjén és egyoldalúan felbontotta a versaillesi békeszerződés összes katonai pontjait és visszavette teljes katonai akciószabadságát.

Amilyen meglepetést okozott ez a kiáltvány olyan nagy konsternációt keltett Hitlernek azon kijelentése, hogy amíg Németország teljesítette összes kötelezettségeit, addig a nagyhatalmak nem szereztek le azért a német nép felszabadítva érzé magát minden kötelezettség alól. Bár Németország hékelt, akar, de kénytelen az általános feyverkezési politikába beleilleszkedni.

Németország, Hitler szerint egyetlen államra sem támaszkodhatik és saját magát kell megvédenie.

Genf kivételével az összes fővárosokban aggodalmat keltett a német proklamáció

Páris, március 18.

Németország váratlan proklamációja keltette enél Párisban keltett legnagyobb meglepetést. Párisban a hír valóban bombaként

Ujabb ballépést követett el Németország -- írja az olasz sajtó

Róma, március 18.

Az összes olasz lapok kommentár nélkül közlik a német kormány kiáltványát, csupán a Tribuna írja hogy

Németország újból lélektani ballépést követett el, mert erőszakkal vette az el, amit később ezüstfalcán nyújtottak volna neki.

hatott és az esti lapok sorozatos különkiadásban ismertették az állandóan érkező táviratok özönét, amelyek már háborus komitációkat fűznek Németország önálló eseményeire. Az Echo de Paris szintén különkiadásban emlékszik meg a berlini eseményről és ezt a címet adja a cikknek:

"Németország elszakította a versaillesi békeszerződést.

A francia politikai körök szerint Németország katonai ereje túlhaladja azokat, a becsületeket, amelyek a francia kamarában hangzottak el a francia véderőkötelezettség meghosszabbításáról szóló törvény vitája alatt felmerültek. Szintén ezen körök szerint

Németország tette visszahatással lesz Sir John Simon angol külügyminiszter berlini útjára is, amely nem lehetetlen, hogy végleg elmarad.

London március 18.

Bár a hétvégi kirándulások Londonban tömpitották a német kiáltványt, továbbá a kormány tagjai szintén nem nyilatkoztak, a lapok szerint Angliára nézve is súlyos a helyzet. Csupán Lord Cecil nyilatkozott egy mondatot, aki szerint,

Németország tettét sajnálatos lépésnek tekinteni.

Mintha csak 1914-ben lennénk úgy hangzott ez az angol nyilatkozat.

Genf, március 18.

Egyetlen város, amely nem tekint olyan súlyosnak a helyzetet Genf. Ottani politikai körök szerint a kedélyek feszültségének után nyugodtabb tárgyalásokra kerülhet sor.

Ugyanaz a lap írja, hogy Németország ismét egy hatalmas csákányütést adott a versaillesi szerződésnek.

Prágában igen komolyan és aggodalommal telve fogadták a hírt. A belgrádi lapok arra kíváncsiak, hogy Simon angol külügyminiszter ezek után mégis csak elmegy-e Berlinbe?

(Folytatása az 5-ik oldalon.)

A 300 nyereményes tombola 25. száma

**Kivágandó és összegyűjtendő
Igazoló szelvény.**

25

Aki 30 szelvényt összegyűjt, az
résztvehet a 300 nyere-
ményes tombolán

1935 február 24 - március 26

A nagy nyeremények özöne az Ilescu bankháznál

A korábbi húzások után között nagy nyeremények sorozata méltóan folytatódott a f. hó 15-én megtartott húzás alkalmával és az Ilescu Bankház ismét abban a kevéssé helyzetben van, hogy szerencsés vevőt ismét a három nagy nyeremény közül a két nagyobb nyereménnyel örvendeztette meg. Kik az 500.000 lejes nyeremény nyertesei?

Egy timisoarai pék, egy Hunedcra megyei munkás, egy székelyföldi kereskedő és egy cernti kiskereskedő.

A 200.000 lejes nyereményt egysáma-rei ügyvéd és az ugyancsak ottani "Some-seni" fajzem tisztviselői. Amikor az ügyvéd a nyereményről telefonon értesült, azt mondta: "Na ez a legistább per, amelyből én is pénzt látok" és az ügyvédnek igaza is van.

Nagyobb összegeket nyertek a cluj elektromos művek tisztviselői és ezek nyereményből a közönség is meggyőződhetett az Ilescu Bankház óriási szerencséséről. A nyertesek a társadalom legváltozatosabb rétegeiből kerülnek ki az ország minden részéből. Ez alkalommal az elmúlt sorsjáték csupán egy esetét említjük meg, amikor egy újságíró valósággal a szájától vonva el a falatot vásárolt egy negyedes sorsjegyet és azt megújította egész végig és íme a 4. osztályon 70.000 lejt nyert. Képzeltető az újságíró boldogsága, amikor a nyereményről értesült. Háztuladonos lett belőle.

RADIOMŰSOR

KEDD

BUCURESTI. 13: Vízálás, gramofon. 13.45: Előadások hírei, tőzsde könnyű gramofonlemez, 18: Gramofon, 19.15: Gramofon, 20.20: Hangosfilm és operettlemez, 21.15: Szimfonikus hangverseny. Hegedűverseny, 22.15: A szimfonikus hangverseny folytatása, 23.15: Vendégit zene.

BUDAPEST. 7.45: Torna, Utána hang-
lemez, 11: Hírek, 11.20: Felőlvásás, 11.45: Felőlvásás, 12.10: Nemzetközi vízjelzőszo-
lat 13: Déli harangszó időjárásjelentés 13
és 05: Hegedű, ének kísérettel, Közben 13
és 30: Hírek, 14.20: Időjárás, időjárásje-
lentés, 14.30: Aradi Farkas Sándor és cigány-
zenekara 15.20: Hírek, ártolyamhírek, 17.10
Asszonyok tanácsadója, 17.45: Hírek, 18.
Előadás, 18.25: Zongora 19.10: Francia lee-
ke, 19.40: Szalonzene, 20.35: Előadást,
21.20: Gramofon, 22.10: Hírek, 22.30: Az
Operaház előadásának ismeretése 22.35.
23.40: Időjárásjelentés, 23.45: Bura Sándor
és cigányzenekara, 1.05: Hírek.

SZERDA

BUCURESTI. 13: Vízálás gramofon.
13.45: Előadások hírei, tőzsde, könnyű gra-
mofonlemez, 14.40: Gramofon, 18: Rádió-
zenekar, 19.15: Rádiózenekar 20.35: Operá-
közvetítés.

BUDAPEST. 7.45: Torna, Utána: hang-
lemez, 11: Hírek, 11.20: Felőlvásás 11.45
Felőlvásás 12.10: Nemzetközi vízjelzőszo-
lat, 13: Időjárásjelentés, 13.05: Hang-
re-
zek, Közben 13.30: Hírek, 14.20: Időjárás,
14.40: Triumph énekegyüttes 15.40: Hírek,
élelmiszerárak, piaci árak, ártolyamhírek.
17.10: Diákfélóra 17.45: Időjárás, hírek.
18.05: Auer György dr. előadása, 18.25:
Venczel Béla bordalokat énekel, 19.10: Olasz
nyelvtan 19.40: Hegedű, 20.15: Előadás,

2

"ERDELYI MAGYARSAĞ"

1935. MÁRCIUS 20.

Megindul a nagy tisztogatás Görögországban

Elkobozzák a lázadók vagyonát. -- Venizelos Nápolyba
érkezett

Athén, március 18.

Chaladarisz görög miniszterelaök és Koo, dylis tábornok elhatározták, hogy erőteljes rendszabályokkal állítják helyre a rendet Görögország területén de nem szándékoznak túllépni a jelenleg érvényben levő törvények határait. Elsősorban a hadsereg és a köz-
tisztviselői kar köteleiből távolítják el a nem kívánatos elemeket.

A kormány vizsgálatot indított a görög pénzintézetek ellen, hogy megállapíthassák melyek voltak azok, melyek a forradalmárokat pénzelték.

Venizelos tegnap este kíséretével együtt Nápolyba érkezett. A felkelők vagyonára a kormány zárjatót rendelt el és valószínűnek látszik, hogy a bíróság kimondja ezeknek a vagyonoknak az elkobzását.

A görög forradalom leverése

Kondylis tábornok, a forradalom leverője törzskarával a fronton figyeli a felkelők munkáját.

Kína az egész világ közvéleménye előtt tiltakozik a kelet-kínai vasut eladása miatt

London március 18.

A Reuter-iroda közlése szerint a nankingi kormány terjedése mes memorandumot készített melyet eljuttatott az angol, amerikai, belga, holland, spanyol francia kormá-
nyokhoz. A memorandumban Kína kormá-
nya tiltakozását jelenti be a kelet-kínai vas-
utak eladása miatt melyet beleegyezése, só-

megkérdezése nélkül eszközölt a szovjet. A nankingi kormány ünnepélyesen kijelenti, hogy sohase fogja beleegyezését adni a vas-
utak eladásához. Kína ugyanis társtulajdo-
nos volt ezeknek a vasutaknak, melyeket a Szovjet — mint ismeretes — kb. 6 millió d-
lejnek megfelelő összegért adott el Mand-
zsukonak.

Keress az asszonyt!

Halálosvégű késpárba három legény között

Campulung, március 17.

Vladesi de Jos községben borzalmas gyilkosságot követett el két fiatal legény. A gyilkosságot szerelmi bosszúból követték el szerencsésebb vetélytársukon.

Panaít Margarita fiatal leánynak az egész falu fiata'sága udvarolt, mert a lány nagyon szép volt. A leány körül különösen három legény serénykedett, akik között való-
ságos versenő kezdődött, hogy ki nyeri el a leány kezét.

A három legény Boicioiu Ioan, Burlacu Ioan és Serban Dumitru tegnap délután együtt mulattak a falu kocsmájában Serban Dumitru egyszercsak nyomtalanul eltűnt és csak késő este tért vissza. A két rivális meg-
kérdezte, hogy hol volt, mire Serban azt fe-

lelte, hogy éppen Panaít Margaritától jön.

A két legény erre szörnyű haragra gyuladt és kirántva késüket, Serbanra ronto-
tak, akit úgy össze-vissza szurkáltak, hogy a szerencsétlen legény azonnal meghalt.

A két legény a gyilkosság után önként jelentkezett a csendőrség.

„Magus” egerirtószert 120 egér
kipusztítására — — — 10 Lei
„Binicid” patkányirtószert — 32 Lei
„Pustol” svábbogárirtószert — 15 Lei
Meg nem telelés esetén tízszeres pénzt adunk vissza.
Viszonylatoknak megfelelő rabatt!
Stern József
vaskereskedés Oradea,
Piata Mihai Viteazul 2.

Vaida Sándor oradeai beszéde a „numerus valahicus“-ról

Oradea, március 18.

Röviden már beszámoltunk Vaida oradeai előadásáról. Az előadást rendező Atinaeul Roman nevében ennek elnöke dr. Glavan Joan üdvözölte Vaida S. miniszterelnököt.

— Egész életemben — mondja — lázadó voltam és az események később nekem adták igazat. Gúnyoiva jegyzi meg ezután, hogy odáig jutott, hogy évtizedes bajtársai egy platformra kerítik az oradeai kiserb. és újságokkal (felkiáltások: le vele!) Majd a hiányzó nemzeti parasztpártiakra célzva azt mondja, hogy az elnököt dr. Crisantius vette vezetővé. A pártelnöki tisztséget ellopják tőlem. Ámbár ez a címet tulajdonképpen nem is az értelmiségiek adták nekem, hanem a nép szeretete és azt senkisé nem veheti el tőlem.

Arról beszélt azután Vaida, hogy 31. már mint munuszt emlegetik kisebbségi körökben. Elmondja hogy az egyik újságban megjelent egy cikk, amelyben arról van szó, hogy a kis magyar gyermek, mikor a Vaida nevet hallja, ijedtében az ágy alá bujlik.

— Nos, úgy látom, a b. h. megyei nemzeti parasztpárt tagjai is elbujtak előlem az ágy alá (nagy derűség).

A külföldön szerzett diplomák nosztrifikálásáról beszélt azután. Ismerteti Angliában a közoktatásügyi miniszternek még 1923-ban kelt rendeletét, mely szerint egyetlen román egyetem sem szabad nosztrifikálni azokat a diplomákat, amelyeket a szegedi és a pécsi egyetem adott ki. Vaida most azt állítja hogy a közoktatásügyi miniszternek ezt a rendeletét nem tartották tiszteletben, mert bizonyos beföldi egyetemen számos olyan orvosi diplomát nosztrifikáltak, melyeket a szegedi és a pécsi egyetem 1921 után adott ki.

Most odalép Vaida a színpad háttérében felállított statisztikai táblázatokhoz és megmutatja rajtuk, hogy a nosztrifikált diplomák közt mennyivel kevesebben vannak románok mint kisebbségi. Megint egy-két egészen önkényes példát hoz fel Vaida arra hogy kisebbségi ifjak külföldön szerzett diplomáikat — szerinte — méltatlanul nosztrifikálták.

Most újból a grafikonokat veszi elő. Visszatér arra a 8 vállastra, amely most megtudjuk Tmis-Torontál megyében van. Ezeknek a vállalatoknak színes grafikonját így kommentálja Vaida a halgatók számára:

Visszapillantást vet Vaida a múlt század 90-es éveire, amikor Bratianu Jonei, akkori munkaügyi miniszter keresztül vitte azt, hogy törvényesen biztosították az ország magángazdasági jövedelmének román kézbe való kerülését.

— Engem denuncióltak a francia kormánytól és a francia lapoktól. Denuncióltak engem körlevelem miatt, melyet a román állt érdekében szöktettem. Emiatt kellett akkor távoznom a miniszterelnöki székéből.

Ugy látszik uraim, nem Tatarescu kormány, vagy Bratianu Dinu pártja dönti el ezeket a kérdéseket, hanem Bethlen György gróf ur és Blumenfeld ur, aki lapjában (az Adeverulban) közzé teszi a Magyar Párt közleményeit. A Magyar Párt véleménye szerint a vállalatok vezetői nemcsak hogy nem kötelesek, de nem is jogosultak, hogy egyoldalú felvilágosításokat adjanak alkalmasozottak etnikai eredetéről. Ha Bethlen ur Jugoszláviában mondta volna ezt, alkalmasozott volna rá azt a magyar közmondást, hogy „Csak a fejét üsd, hogy meg ne szántuljon.“

Felelni akarok bizonyos ellenem intézett támadásokra, amely román Hitlernek és Franciaország ellenségének nevez. Ismételen kieletem, hogy nem tudok elképzelni másfajta kábelítést, mint amely Franciaország mellett van.

Vaida ezután kikel azok ellen, akik a franciákat majmóják, majd arról beszél, mennyire megnehezítette Franciaország is az idegenek letelepedését és az orvosok külföldi gyakorlatát. Azután minden átmenet nélkül azokra támad akik Hitlerrel sértegetik.

— Egy művet nagy országnak vezetőjét nem szabad sértegetni. Az az ország adja az emberiségnek Goethe-t és Kantot. A há-

bori elmut. Legyen béke. Szűnik meg az ellenségeskedés. Maguk a franciák is betá-
ták ezt és ők sem szidják Hitler-t. A volt francia frontharcosok állandóan találkoznak német bajtársaikkal. Ezalatt pedig a mi sajtónk szemtelen módon gyalázza Németország nagy vezérét aki — meg kell mondanom ezt — megtudta valósítani azt, amire még Bismarck sem volt képes, az egy sáros Németországot. Pofort tudott adni a kommunizmusnak és a keletre való barbár beözönlés ellen.

Végül Vaida a román népköz. intéz. felhívást hogy bátorítsák férjeiket majd az ifjúsághoz intézett „szózatot“ befejezte előadását.

Kevés segílyt akart adni a munkanélkülieknek -- ezért bukott meg a norvég kormány

Oslo március 18.

A norvég kormány beadta lemondását. Az uralkodó a lemondást elfogadta.

A norvég kormány bukásának a következő előzményei vannak: Az uralkodón levő norvég liberális párt és a munkáspárt közti már hónapok óta heves harcok folytak a parlamentben a munkanélküli-sére vonatkozó törvényjavaslat miatt. Ugyanis a norvég munkáspárt követelte, hogy a kormány növelje azt az összeget, mellyel jobban lehet küzdeni a munkanélkülséget. Erre a

munkáspárt a Storting (norvég parlament) elé hozta az ügyet. Szavazás alá bocsátották a kérdést. A szavazás nyomán a munkáspárt akciója került ki győztesnek. A liberális kormány levonta a következőt és a miniszterelnök beadta az egész kormány lemondását. A király elfogadta a lemondást és az új kormány megalakítására Nygaardot, a Storting elnökét bízta meg. Az új kormány a munkáspárt tagjaiból alakult meg.

1747 alkohol- és kábítószercsempészt tartóztattak le Washingtonban

Washington, március 18.

A tegnapi nap folyamán általános razzia, tartották a kábítószer és az alkoholcsempészek ellen. Ugyanis bár az alkoholt a lakmat Amerikában feloldták, az adó olyan nagy, hogy érdemes becsempészni az egyes lakókba. Így azután ismét szükségessé vált, hogy a hatóságok fellépjenek a szesz-

csempészek ellen. Az első ilyen razzia tegnap este tartották, amikor is 1747 személyt elfogtak. Ezek közül legalább ezren szesz-csempészekkel foglalkoznak.

A razzia nem ment simán. Nagyon sok helyen a rendőrség ellenállásra tált, sőt nem egyszer fegyveres összeliiközésre került a sor.

Korcsmai verekedés után egy halt és hat sebesült maradt a porondon

Lugoj, március 17.

Halálos kimeneteli korcsmai verekedés történt a Lugoj melletti Luncan községben.

Jonescu Florea gazdálkodó a napokban kereszteltette meg gyermekét. A fiú gyerek öröme Jonescu szombatn este nagy vendégséget rendezett házában ahol folyt a bor. Mint mindennek, a bornak is hamarabb volt vége, mint a jókedvnek, úgyhogy az egész társaság éjnek idején átvonult a korcsma alá ahol folytatták a mulatozást. Nagyon meglekedett volt már a hangulat, amikor Jonescu Florea és Ignato Petru, az újszülött keresztapja közt veszekedés kezdődött amelynek során poharakat kezdtek egymás fejébe vágdosni. Pillanatok alatt két tábor keletkezett melyek azonban egyelőre csak arról törekedtek hogy a két küzdőt szétválassák. Talán nem is történt volna tömegverengzés, ha Ignato nem ragadott volna kést.

Ignato meglátva az egyik pártbelijéről egy kést, kirántotta annak kezéből és Jonescu mellébe szurta. Annak még volt annyi ereje, hogy egy borosüveggel beszakítsa gyilkosa fejét, azután holtan esett össze.

A vér látára a többiek sem tudták türtőztetni magukat tovább és parázs verekedés kezdődött a holttest fölött. A verekedésnek

összesen egy halotja, 6 súlyos sebesültje és számtalan könnyű sebesültje volt, amikor megjelentek a csendőrök. A súlyosan sebesülteket kórházba szállították, míg a többieket letartóztatták.

Ha Ignato Petru felépül, úgy gyilkosság miatt indul meg ellene az eljárás.

Játékközben halálraégett egy két éves kislány

Constanta, március 18.

Halálos végű gyermekszerecséltenség történt Constantán. Rusu Tudora 2 éves kislányt szülei egyedül hagyták odahaza. A gyermek a tüzhely mellett játszadozott. Egy óvatlan pillanatban a gyermek ruháskája tüzet fogott. Mire a szomszédok a gyermek segítségére siettek a lányka égő fáklya volt. Beszállították a kórházba de segíteni rajta nem tudtak mert néhány órai kín után meghalt. A rendőrség megindította a vizsgálatot hogy a szerecséltenségért terhel-e valakit felelősség.

3 oldal.

„ERDELYI MAGYARSÁG“

1935. MÁRCIUS 20

REZÉNY A POTYAUTAS

63

— Nagyon sajnálom, hogy kénytelen vagyok így cselekedni kapitány ur — felelt Hand hidegen. — De ha ön megfenyeget engem, én is kénytelen vagyok megfenyegetni önt. Ha leszálunk, esetleg majd panaszi fogok tenni, mert megakadályozott az igazság kiderítésében. És alig iszem, hogy főnökeinek ez tetszeni fog. En folytatom a nyomozást, mindaddig míg mindent felderítettem. Gondolja meg ezt jól: alaposan és még egyszer melegen ajánlom, hogy adjon nekem az ékszereket!

Láttam, hogy a kapitányt egészen elönti a düh. De valamennyire mégis csak fékezte magát. Amikor megszólalt, rekedten csendgett a hangja.

— Nagyon helyes! Csak menjen a maga útján mr. Hand! De ha háborgatja az utasaimat, akkor ártalmatlanná leszem és jegyezze meg, hogy ezt a legkomolyabban gondolom!

Hand hűvösen bólintott és kimentünk a kabinból. A kapitány utánunk nézett, amint lassu léptekkel indultunk a sétatédőzet felé.

— Mondhatom Clark, nagyon kellemetlen volt ez a beszélgetés — sóhajtott fel a barátom.

— An viszont egészen jól sikerült! — mondtam, leplezhetetlen elégtétellel. — Legalább alaposan megmondtam a véleményed a kapitánynak. Kötően mulattam.

— De ő is alaposan megmondta a véleményét nekünk... Hogy: ha nem hagyjuk békében az utasokat, édes fiam, utóbb még odakerülünk a cellába Miguel melé.

Kiértünk a földélezi sötányra és egyenesen Monsieur Duval karjába szaladtunk. Duval élénken mentegetőzött. De egész viselkedéséből látszott, hogy csöppet sem óhajtja társaságunkat. Amint lehetett tovább indult. — Monsieur! — kiáltott utána Hand. — Nagyon megköszöném, ha egy kis időt szentelne nekünk.

Duval megállt és gyanakodva fordult felénk.

— Értesülésem szerint tegnap délelőtti is ott volt Mr Lyons cocktail-partyjára? — kérdezte Hand.

— Certainement — bólintott Duval élesen. — Miért ne lettem volna ott? Nem én voltam az egyetlen!

— Magam sem látom semmi okát, miért ne lett volna ott — mosolygott Hand. — De nagyon érdekelné, ha hallhatnánk valami Lyons utolsó perceiről.

— Csakhogy én semmit sem mondhatok Lyons utolsó perceiről — titakozott Duval. — En még jóval halála előtt elmentem a kabinból.

— Kár! — sóhajtott Hand, látszólag csalódottan. — Bizonyosan a többiek is elmentek önnel együtt?

— Már nem tudom, csak arra emlékszem, hogy Madame Carter velem együtt el onnan. Nem vagyok én őrzője Monsieur Lyons vendégeinek.

— Hány órákor ment el ön mrs. Carterrel a cocktail partyra?

— Oh Monsieur még jóval délelőtt.

— Szóval, jóval hamarabb semhogy bármi érdekeset is mondhatna nekünk. Szabad tudnom, miért ment el olyan hamar?

Duval vállat vont. Megvetően húzta félre a száját.

— Ma foi, Monsieur Lyons részeg volt! Nem óhajtottam gyönyörködni ebben a látványban.

— Sajnos, ezek szerint ön semmi felvilágosítást sem adhat nekünk. De talán mrs. Cartertől többet is megtudhatnánk. Hát ha visszament, miután önnel együtt távozott?

(Folyt. köv.)

4. oldal. "ERDELYI MAGYARSÁG" 1935. MÁRCIUS 20.

Felrobbant egy petroleumhajó Szaloniki kikötőjében

Athén, március 17.

Borzalmas szerencsétlenség történt Szaloniki kikötője előtt, melynek körülménye még mindig nem tisztázódott. Ugyanis az a hír terjedt el hogy a szerencsétlenséget szándékosan idézték elő.

Egy görög hajó, amely 70 tonna petroleumot szállított be akart menni Szaloniki kikötőjébe, amely még mindig zár alatt van és sem ki, se be egyetlen hajó sem lépheti át a kikötő védővonalát. A petroleumszállító hajó minden tilalom ellenére be akart hatolni a kikötőbe.

Abban a pillanatban amikor átkötött a védővonalon, irtózatoss robbanás ráta meg a vizet és a levegőt és a petroleumszállító hajó felrobbanva a levegőbe repült.

A petroleum hajónak egyetlen része sem maradt épen. A név is ismeretlen.

eltűnt. Egészen bizonyos hogy életüket veszítették.

Közvetlen a szerencsétlenség után megindultak a találgatások hogy mitől következett be a robbanás. A kikötő parancsnokának hivatalosan azt a magyarázatot adta, hogy petroleum hajó nekiment egy uszító homokszigetnek és emiatt robbant fel. Politikai körökben azonban egészen határozottan állítják hogy

nem véletlen szerencsétlenség történt, hanem a forradalom idején kirendelt torpedóhajók robbantották fel a hajót, mert azt a parancsot kapták, hogy a ilalom ellenére behatoljanak a kikötőbe tekintet nélkül a nemzetiségre, torpedózzák meg.

banás történt. Egy petroleumtartály explodált. Mindenki azt hitte, hogy újból kitört a forradalom és most a lázadók a kikötőt ostromolják.

SPORT

Törekvés-cluji CFR 3:1

(Nemzeti Bajnokság B. csoport)

Oradea, március 17.

Az eredetileg délutáni tervezett mérkőzést a szövetség engedélye alapján délelőtti játszották le. A Törekvés győzött és a győzelem nem volt könnyű a jótechnikájú CFR felett. A 8. percben Domján fejeséssel az első gól. A 16. percben a CFR Mu-

resan révén egyenlített a cluji CFR. A második félidőben Bakos újabb góllal terhelte a CFR hálóját a 35. percben pedig a cluji 11-eszt té a CFR ellen, amit Boksa góllal értékesített (3:1).

Makkabea—Vasas 1:0 (1:0). Schlosser-kupa.

A magyar ligabajnokság eredményei

Budapest március 17.

A magyar ligabajnokság vasárnapi eredményei:

Hungária—Somogy 6:2 (2:0). A Hungáriában először játszott a bécsi Müller aki 2 gólt is eresztett az ellenfél kapujába.

Budai 11—Ferencváros 1:0 (1:0). Oriási meglepetés.

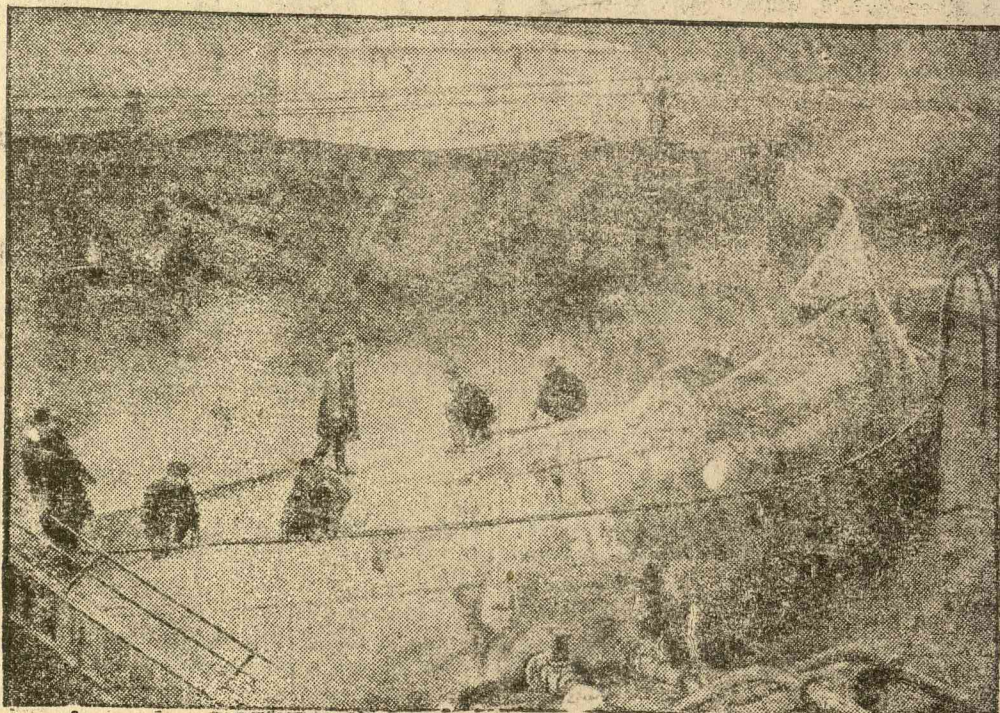
Ujpest—Kispest 4:0 (2:0). Az Ujpest

klasszisokhoz volt jobb ellenfelénél és megérdemelten győzött.

Szeged FC—Phöbus 1:0 (0:2). Szegeden játszották le a mérkőzést, amely a helyi csapat győzelmével végződött.

III. Kerület—Bocskay 2:0 (1:0). A debreceni csapat formáján jóval alul játszott.

Soroksár—Attila 3:1 (1:0). Az Attila vigaszgóját is csak 11-esztől tudta megszerezni.

Ég Anglia legnagyobb olajmezője

Az angol petroleum-művek között nagy robbanás történt. Egy petroleumtartály explodált és napok óta ég. Hálával minden olítási kisértet.

Franciaország a Népszövetséghez fordul a német fegyverkezések miatt?

(Tudósításunk eleje az első oldalon)

London, március 18.

Hitler a tegnapi nap folyamán Neurath külügyminiszterrel együtt kihallgatáson fogadta Sir Eric Phipps-et Anglia berlini nagykövét, aki előtt kijelentette, hogy a német kormány elhatározását a francia kormány azon lépése érteleme meg, amelyel a katonai szolgálati idő felvételét vitték keresztül.

Kijelentette még Hitler, hogy az új rendelet következtében

Németország hadseregének létszámát 500 ezerre emelik fel.

Hangsúlyozta azonban, hogy Németország sohasem kíván támadó félként fellépni és elhatározását csupán határainak megvédésére vitte keresztül.

Berlin, március 18.

A német kormány váratlanul kiadott általános védkötelezettségi rendelete egész Németországban példátlan lelkesedést váltott ki. Berlinben vasárnap egymást érték a dísz felvonulások, a lakosság örömmámorban hömpölygött az utcákon. Hitler előtt díszszemlén vonultak el a csapatok.

London, március 18.

Londonban óriási izgalmat keltettek a német események hírei. A politikusok és a diplomáciai kör tagjai szombat délután óta szinte állandó permenenciában vannak. Mac Donald, aki betegsége miatt szabadságra ment, még a reggeli órákban visszaérkezett Londonba és megkezdte tárgyalásait. Vasárnap délelőtt hosszas tárgyalásokat folytatott Eden főpecsétörre és Simon külügyminiszterrel. Ezenkívül állandó telefonösszeköttetésben állt a kormány többi tagjával is.

Angol politikai körökben rendkívül súlyosnak ítélik meg a helyzetet.

A Reuter iroda értesülése szerint Németországnak azon elhatározása, hogy új helyzetet teremtsen fegyverkezések terén, teljesen valószínűtlenné teszi Sir John Simon és Eden berlini útját, annál bizonyosabb ezzel szemben, hogy Eden varsói és moszkvai látogatására minden körülmények között sor kerül.

Angol politikai körök felvetik a kérdést, hogy az új helyzetben mi lesz a locarno-i szerződés sorsa, amely tudvaleg szorosan összefügg a versaillesi szerződéssel.

London, március 18.

A németek elhatározása, az európai érdeklődés homlokterében áll. Teljesen bizonyos, hogy a nagyhatalmak milyen álláspontot foglalnak el a lépéssel szemben, de a tanácskozások már lázasan folynak és bizonyos, hogy

közös olasz-angol-francia válasza lehet számítani.

Cambron tanácsos, a londoni francia nagykövetség vezetője, tegnap jegyzéket nyújtott át az angol külügyminisztériumba, amelyben a franciák hivatkoznak arra, hogy Németország pregnánsan megsértette a versaillesi szerződések 5-ik pontját és ezért haladéktalanul tanácskozásra kell összehívni Angliát, Olaszországot és Franciaországot. A három nagyhatalomnak együttesen kell dönteni a teendő lépés kérdésében.

Az angol sajtó egyébként nem tagadja.

Terményárak Oradeán

Buza 420, árpa 300, zab 300, kukorica 250. Rozsban nem volt felhozatal.

Időjárás

Déli, délnyugati légáramlás, nyugaton és északon felhősebb és helyenként némi eső is lehetséges. A hőmérséklet kissé emelkedik éjjel azonban még gyenge fagy lesz.

ja a helyzet komolyságát és nyíltan írják arról, hogy a

berlini lépés megsemmisítette a német-angol tárgyalások alapjait és ezután Simon utazásának semmi célja sincs.

A Times a leghiggadtabb, de jellemző állásfoglalására és véleményére, hogy

„a béke megmentését célzó erőfeszítések abbahagyása” még korainak tartja. Az angol sajtó tehát nem leplezi, hogy a németek történelmi elhatározása, katasztrófa sodorhatja a kontinentet.

A francia lapok közül a legérdekesebb a Matin cikke. A Matin azt ajánlja, hogy

az egész kérdést vigyék a Népszövetség elé, mert csak itt lehet dönteni.

Más lapok óva intik a hatalmakat, hogy a problémát Genfben vigyék, mert szerintük, nem kell alkalmat adni a Népszövetségnek, hogy újabb tanujelét adja tehetetlenségének.

Hivatalos körökben is rendkívül súlyosnak ítélik meg a helyzetet, bár a kormány tagjai mereven elzárkóztak minden nyilatkozattól elől. A lapok szerint Páris addig semmi lépést nem tesz, amíg meg nem tanácskozása a teendőket Rómával és Londonnal.

Ne fesse haját. Hajfestés nélkül a haj visszakapja az eredeti színét a Floreal hajregenerátor használatával.

Nem tartalmaz semminemű festék anyagot. A haj magába szívja ezen vizet, elősegíti a haj növést, táplálását, minél tovább az ősz haj rövid időn belül vissza kapja az eredeti színét és egészségét. Ezenkívül erősíti a haj gyökerét és ellenállhatóságát teszi, sőt segíti a haj növést és szaporodását. — 1 üveg ára 60 lei.

Floreal hajregenerátor erősíti, szépségesíti és megszünteti a hajhullást megakadályozza az őszülést későbbi öregkorig.

Vezérképviselő: Pap Drogueria

Oradea, Boulevardul Regele Ferdinand No. 11. Naponta postai szétküldés.

Álhirek Mosoiu Tiberiu belügyi alminiszterre való kinevezéséről

Oradea, március 18.

Egyik lapfársunk azt a hírt közölte, hogy Tatarescu miniszterelnök előterjesztésére az uralkodó belügyi államtitkárrá nevezte volna ki Mosoiu Tiberiut, Oradea város interiorbizottságának elnökét, aki már le is tette volna az esküt.

A híradás nem fejele meg a valóságnak. A városházára semmiféle távirat nem érkezett a hivatalos lap szombati számában. —

amelyben lapfársunk szerint a kinevezés megjelent — szó sincs Mosoiu Tiberiu államtitkárságáról. Másrészt Mosoiu Tiberiu itt hon tartozkodó családtagjai — akik pedig telefonon beszéltek Mosoiu Tiberiuvall — megcáfozták a híradást.

Érdeklődésünkre mindössze annyi fejtárgyosítást kaptunk, hogy aljóltag a bucuressi rádió közölte volna vasárnap a hírt.

Női ruhákban bujkáló betörőt fogott el az oradeai rendőrség

Hónapokon át fosztogatta a szőlőhegyi lakásokat

Oradea, március 18.

Az oradeai rendőrség szenzációs letartóztatást eszközölt. Néhány nappal ezelőtt ugyanis feljelentés érkezett a rendőrségre, hogy a Kommendáns-rét egyik házában egy rejtélyes férfi lakik, aki azonban hónapokon óta női ruhában járka és csak esténként öltözik át.

A rendőrségtől több detektív szállt ki a helyszínre és sikerült elfogniuk a rejtélyes „nőt”, aki

az ágy alatt egy teknőben rejtőzködött. Hamarosan kiderült, hogy Moise Stefannek hívják, aki hónapokkal ezelőtt számos betörést és lopást követett el a szőlőhegyen. Társát Durna Ioant már régebben elfogták, míg Moisa a női ruhák ügyes trükkjével

talolt elrejtőzködni az igazságszolgáltatás elől.

Moisa Stefan kihallgatása után átadják az ügyészségnek.

Beduin törzsek lázadása Azsiában

London, március 17.

Bagdadból jelentik, hogy az Eufrates vidékén néhány beduin törzs felázadt. A kormány erővel intézkedéseket tett, hogy a lázadást még csirájában elfojtsa. A lázadás okát még nem sikerült megállapítani, ugyan is a kormány nem ad semmiféle felvilágosítást.

Ujabb tombolanyerők

Folyton érkeznek újabb jelentkezések a legutolsó tombola nyerői részéről. Legújabbban a következő olvasók raptak nyereményeket:

500 lej: Salay S. (6953), Balogh Mihály (385), Kovács Lajos (5070).

300 lej: Pál Anna (6648), Kiss Pál (341).

200 lej: Körösi Victor (8214) Molnár János (3162).

100 lej: Miheles Stefan (9218) Ifj. T. Nur I (160), Szász Misi (4389).

Női cipő: Klein Vilma (4856) Kovács Róza (2864).

Pullover: Szatmáry Péter (3901), Ifj. Lőrincz Máttyás (8864), Vigh Mihály (2036), Zágonyi Ferencné (6784).

Férfi cipő: Kucsár Lajos (571), Balogh József (7233).

Gyermekecipő: Oláh Tibi (2039), Dánie Lenke (8821).

Keztyű: Györfi Teréz (8399).

Ruhaanyag: Oláh Irén (3382).

Boroskészlet: Bobaci André (10308).

Férfi szövet: Szántó István (6229).

Bardoc Gyuláné (8121).

2 pár női harisnya: Müller Magda (419).

Spijar Lajosné (9455).

Zsebkönyv: Tóth Ferenc (3888), Fisch Zoltán (488), Zoltán Béla (1526).

Puder, kölni: Deutsch Róza (8879).

3 szappan: Tóth Elek (7383).

Regény: Kiss Béla (4485), Szopós S. (3400), Keresztes Gyula (7224).

Ausztriába is bevezetik az általános védkötelezettséget?

Bécs polgármesterének feltűnéstkeltő nyilatkozata

Bécs, március 18.

Vasárnap nagygyűlést tartottak az ausztrák ifjúsági szervezetek, melyen Bécs város polgármestere is beszédet mondott.

— Ausztriában — mondotta többek között — még nincs általános véderő kötele-

zettség, de minden reményünk meg van arra, hogy nálunk is életbe lépjen ez az állapot.

A bejelentést tomboló lelkesedéssel fogadta a nagygyűlés.

A cluji szociáldemokrata párt szembe- fordul a „numerus valahicus”-sal

Felállítják a párt magyar tagozatát

Cluj, március 18.

A cluji szociáldemokrata párt gyűlést tartott, amelyben elhatározták, hogy a párt magyar tagozatot is állít fel. Ugyanis eddig csak román tagozat létezett, de mivel a so-

ciáldemokrata párt ellensége a numerus valahicusnak és nem ismeri első és másodosztályú állampolgárt, így akar demonstrálni Vaida elmélete ellen.

Ötmillió költséggel átépítik Oradea vizműtelepét

Oradea, március 18.

Nagyszabású tervet dolgozott ki Szenes Antal főmérnök, a vízművek igazgatója, a régi vízmű átépítéséről és a város vízellátásának újjászervezéséről. A főmérnök

tervezetet nyújt a tanács elé, melyben öt millió költséggel, kéri a régi vízműtelep átépítését.

Szenes főmérnök alaposan elkészített tervében elkerülhetetlennek tartja a nagyszabású munkálat végrehajtását és a városi tanács már a mai ülésen dönt ebben a nagy hovatartó kérdésben. Ha a terv a tanács ülésén átmegy akkor a bucurestii legfelsőbb technikai tanács elé utalják, hogy ott vélekedjen a tervet. Az átépítési munkálatok egy évet vesznek igénybe.

Bűnvádi feljelentés a cluji római katolikus egyházközség zár gondnoka ellen

Cluj, március 18.

Petrescu pénzügyi felügyelő bejelentette dr. Fersigan Romulus cluji ügyvéd megbizatását, aki a cluji római katolikus egyházközség zár gondnokára. Ennek értelmében az első számú cluji perceptia felszólította dr.

Fersigan Romulus-t, hogy számoljon el, azonban a zár gondnok kétszeri felszólítására sem adott semmi választ.

A pénzügyigazgatóság erre az ügyészségen bűnvádi feljelentést tett dr. Fersigan Romulus ellen.

Oradeán is megünnepele a nemzeti- parasztpárt a Lupuval történt fúzió évfordulóját

Vaida hívei megzavarták a gyűlést és külön tagozatot alakítottak dr. Popovici Péter enőkiete alatt

Oradea, március 18.

A nemzeti parasztpárt bihormegyei tagozata tegnap ülést tartott, hogy a központ felhívásának megfelelően megünnepejék a Lupuval történt fúzió évfordulóját. Az ülésen Crisan György volt alminiszter szerepelt, aki vasárnap még Caras-megyében volt ahol a feloszlatott párt szervezetet vizsgálta felül.

Az ülésen, melyet Crisan György nyitott meg, méltatták a két párt fúziójának jelentőségét s Mihalache és Lupu érdemeit. A két párt szövetkezett a demokrácia védelmére s Lupu csak visszatért oda, ahonnan elindult.

Ezután határozati javaslatot fogadtak el, melynek értelmében

üdvözlik Michalachet és Luput a szerencsés évforduló alkalmával.

Végül a gyűlés üdvözlő táviratot küldött Maniu Gyulának.

Vaida hívei

megzavarták a gyűlést.

Crisan abszolválták, majd külön értekezletet tartottak, amelyen elhatározták, hogy a Lupuval történt fúziót nem ünneplik meg, Vaidának az erdélyi elnökségtől történt megfosztását nem ismerik el és

dr. Crisan György helyett dr. Popovici

Pétert választották elnöké.

Eszerint tehát Bihormegyében is két nemzeti-parasztpárti tagozat van.

Ötszáz lutheránus lelkész letartóztatottak Német- országban

Berlin, március 18.

Mint már megírtuk a német lutheránus lelkészek akciót kezdtek a német új pogány-ság ellen. A porosz kormány rendeletére most ötszáz lelkészt tartóztatottak azzal vá-lóttan, hogy a német hivatalos egyház ellen lázitanak.

Ujból megszakadtak az olasz-abesszin tárgyalások

Genf, március 18.

Abesszin genfi kiküldöttje bejelentette a Népszövetség főtitkári hivatalának, hogy az olasz kormány és Abesszinia között megszakadtak a tárgyalások és így sürgős szükség van arra, hogy a Népszövetség tanácsa tárgyalja az abesszin kérényt.

Közel negyedmillió közle- kedési baleset történt egy év alatt Londonban

London, március 17.

Az angol statisztikai hivatal közzétette hivatalos statisztikáját a szerencsétlenségek-ről, amelyek 1934. folyamán Londonban történtek. A statisztika szerint 1934-ben összesen 237.420 közlekedési baleset történt. A balesetekből kifolyólag 7353 ember meghalt, 230.067 pedig megsebesült.

APROHIRDETÉSEK

Maradeaon női férfi ruhára alkalmas nagy választékban érkezett. Str. Episcopu Pavel. 27. 2625

Virágkertész, konyhakertész, virágkertésznek vagy vécélérnek elmenni. Stevrik János Tileagd.

14—15 éves fiút hentes és mészáros tanulóknak azonnal felveszek, jelentkezni. Str. Cuza Voda 78. 2626

Hákoszba- butor azonnal eladó, jutanyosan. Str. Hilaria 25.

Jómegjelenésű intelligens, szorgalmas úrak havi biztos 3—4000 lej biztos keresetre tehetnek szert ügynökökkel. Cim kiadóban. 2576

Önállóan főzni tudó mindenek azonnal-ra felvétetik. Str. Decebal 21.

Fiatal beáróó csakis jó bizonyítvánnyal felvétetik. Str. Alexandru 20.

Eladó 80 hl. 1934 évbeli prima bor, ab. pince egytelben vagy kisebb tételekben Erdéklődni, Naphoez Micaa Bihor.

Az Erdélyi Magyarság terjesztésére keresünk az ország minden városában és községében megbízható ügyegyeket Ajánlatot kérünk a kiadóhivatalhoz intézni.

Keresek 1 éves kis fiam mellé 14—15 éves tiszta leányt. Jó bánásmód biztosított. Jelentkezni 1—3 óra között Str. Fran- ceza 12. 2627

Eladó úzeraképes, jókarban levő, nyitott, Nash személyautó. Erdéklődni dr. Borbély Lajos ügyvédnél. Piata Unirii 5. 2628

Újságírók felhívást és munkanálkölhetet felvesszünk. Jelentkezni a kiadóhivatal. Piata Viteazul Mihai (v Nagypiac) 4. szám

Önállóan dolgozó masamód leány és egy fiatal kalandos szerd fix-fizetéssel és teljes díjazással azonnali belépéssel felvétetik. Szilágyi Imréné. Str. Teofil Dragos 35. Balab-Mare.

Stakulatura újságpapir kapható nagyban és kicsinyben Pásztor Ede papíráruházban. Oradea. Piata Mihai Viteazul 4.

PÁSZTOR-NYOMDA. ORADEA